

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅԼՆ

ՔԱՅՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պարտաւորութեան համար տարեկան 10 ֆր. և կամ 4 րրլ. թղթերով.
Կարողաւ և այլ տեղերի համար տարեկան 20 ֆրանկ.
Տնօրէնութիւնն ինք կը վճարէ լրագրողը զրկելու փոստի ծախքը.
Բաժնեգրիները կանխիկ կը վճարուին: Վեցամսեայ կամ եռամսեայ բաժնորդութիւններ ալ կընդունուին, առանց ռեէ յաւելման.
Բաժնեգրիներ վրայ: Հասցով կը ծախուի ամեն տեղ 20 սանթիմ.
Նամակ և ծրար պէտք է զրկել հետեւեալ հասցէով: M. Portoukalian, rédacteur du journal Arménia. MARSEILLE (France)

Ե ՏԱՐԻ ԹԻՒ 78

1890 ՄԱՅԻՍ 24

ԱՊՐԵԼ 12 (Հ.Տ.)

ԵԱԶԱՐ

Կը հրատարակուի շաբաթը 1 անգամ: Երբ որ

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Խմբագրութիւնը, եթէ հարկ համարի, համապատասխան և կամ մասամբ միայն կը հրատարակէ իրեն զրկուած գրութիւններն:
Պարտաւոր չէ վերագրաւորուել չհրատարակուած ձեռագիրներն:
Մանուցումներ կընդունուին հայերէն և ֆրանսերէն լեզուով:
Մանուցման 1 միջակ գիրը 1 սանթիմ կարծէ: 1 գլխագիրը 2 սանթիմ:

Les annonces, en français et en arménien, sont reçues aux bureaux de la Rédaction (Rue Vacon, 50)

ՀԱՅՈՑ

ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՄԻՈՒԹԻՒՆ

==

ՆՊԱՏԱԿ ԵՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

(Քաղաքում կանոնադրւել)

«Հայոց Հայրենասիրական Միութեան» նպատակն է աշխատել վարչական բարենորոգումներ մտցունելու թիւրքահայաստանի մէջ, Հայ ժողովրդի տեղական պէտքերին համեմատ: Հայ ժողովրդի ցանկութիւնն է իրաւունք ստանալ ազատութեն ինքզինք կառավարելու որով միայն պիտի կրնան վերնալ այն հարստահարութիւններ որոնք այսօր Հայաստանի թշուառութեան և աւերակ դառնալուն պատճառ կը լինին:

«Հայոց Հայրենասիրական Միութեան»ը իւր նպատակ իրագործելու համար իւր կարողութեան չափով կը գործադրէ ամեն յարմար եղած միջոցներն, ժամանակի պահանջներին համեմատ կաշխատի ներքին ոյժ գոյացունել Ազգին մէջ իւր ազատութեան համար, հրատարակութիւններ կանէ, դիմումներ կանէ որոց որ պէտք է և նիւթապէս ու բարոյապէս կը քաջալերէ տնտես որոնք անձնուիրութեամբ կաշխատին հայրենիքի ազատութեան գործին:

Միութիւնը կունենայ իրեն բերան եղող լրագիր որ, բացի զանազան լուրեր տալէ իբրեւ լրագիր, կը հաղորդէ ընդհանրութեան ինչ որ Միութիւնը ուզէ հաղորդել, տեղեկութիւններ կուտայ Հայաստանի և տարբարակ Հայերի գրութեան վրայ և կը ծառայէ հայրենասիրական եռանդը արթնացնելու Հայերին մէջ:

Մանր. «Հայոց Հայրենասիրական Միութեան» անդամակցիլ կամ թղթակցիլ ուղղութեան պէտք է զիմեն հետեւեալ հասցէին:

M. Portoukalian
(FRANCE)

Marseille

* Հայոց Հայրենասիրական Միութեան»ը կը նպատակէ Արմենիա լրագրի հրատարակման:

ԲՈՎԱՆ ԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Գեր. Շ. Ղեւոնդ Ալիշանի յիշատակը. — Վերջին էմմանուէլ իշխանն ի Ռուսահայաստան. — Նամակ թիւրքահայ (Սեբաստիա). — Ի՞նչ է Օսմանեան պետութիւնը. — Նոր հրատարակութիւններ. — Թիւրքական վայրագութիւններ միջին իսկ Կ. Պօլսի մէջ. — Արտասահմանի լուրեր. — Ծանուցումներ. — Բանասիրական (Թիւրքիայի Հայերն եւ իրենց դրացիներ):

ԳԵՐ. Շ. ՂԵՎՈՆԴ ԱԼԻՇԱՆԻ ՅԻՄՆԱՄՆԱԿԸ

Վաղը, մայիս 13/23, Հայոց մեծ բանաստեղծ, աշխարհագէտ և պատմագէտ Հայր Ղեւոնդ Մարգար Ալիշանի քահանայական կոչման և գրականական կեանքի մէջ իւր ծննդեան 50րդ տարեդարձի հանդէսը կը կատարուի Վենետիկի Ս. Ղազար վանքին մէջ, երբ վաղը Միւսիթարեան Հայերն բաղդաւորութիւն կունենան բոլորուելու իրենց բազմալիստ և ծերունի միտքանակի շուրջ և նորա յորելեանի առթով իրենց զգացումներ յայտնելու, նոքա միայնակ չեն լինիր Վենետիկի վանքին մէջ, այլ աշխարհի ամեն կողմերէ հայ սիրտեր՝ որոնք

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԹԻՒՐԿԻԱԻ ՀԱՅՐԵՆ

ԵՒ

ԻՐԵՆՑ ԴՐԱՅԻՆԵՐ

(Շաբ. 77րդ քուէն)

4. Ալպանիացիներ (Առնաւուտ). — Ասոնց մէկ չորրորդը կաթողիկոս քրիստոնեայներ են, մնացածը Սիւննի մահմետական: Եւրոպական Տաճկաստանի Շեքերա-Նանեա կուսակալութիւններին մէջ կը բնակին: Ասոնք Բ. Դրան շատ հնազանդ ժողովուրդ մը չեն: Իրենց ցեղապետներ առաւ նուէրներ չորսով առ այժմ զիջած են առերեւոյթ հնազանդութիւն յայտնելու: Բայց Գարատաղի հետ դրացիութենէ առաջ եկած թշնամութիւնը փոխադարձ սոսկաբանութիւններ և մահաւանդ ալպանական ապստամբ բնաւորութիւնն ու խաղաղիներին այդ երկրի վրայ ունեցած գաղտնի դիտումները միշտ տեսական փոփոխութիւն կը ստանան թիւրքիայի համար, իր այդ կշտի վրայ:

5. Քուսո Վլադիմիր, Պոլսկայներ, Սերպեր. — Ասոնք Մակեդոնիայի մէջ խառն կը բնակին Յայերի և թիւրքերի հետ և ազգայնութեան բուռն մրցումներ կը մղեն իրար դէմ: Այս նահանգի համար

այդ հայրենասիրական հանճարի պաշտոններն են, կուգան միասին զեղանիլ աշտեղ պատկառելի ծերունի Հ. Ալիշանին առջեւ:

Արմենիայի խմբագրութիւնը այդ յորելեանի առթով հեռագրեց այսօր Վենետիկի Գեր. Շ. Ղեւոնդ Ալիշանի հայերէն հետեւեալ շնորհաւորական ոտանաւորը:

Ո՛վ ծերունի Հայր մեր արի,
Որ ծերունի Հայաստանի
Ազգու գրչովդ յիսուն տարի
Ոյժ տուիր որ ոտքի կանգնի:

Եւ յիսներորդդ ալ խանդավառ
Ձօնել գաւ առ մայրն ԱՐԱՐԱՏ (1)
Որ յաւերակս մեր հայրենի
Իւր հին փառքով երէկ կանգնի:

Արդ ինչ միայ մեզ մաղթել Գեղ,
Կեանք մինչ արդէն Դու տնայ հո,
Կէթ ընկալ Գեղ պաշտող սիրտ մեր
Յարելանիդ օրուան նուէր:

Մ. ՓՈՐՈՒԹԻԱԼԵԱՆ

(1) Գեր. Շ. Ղեւոնդ Ալիշանի երկար տարիներէ ի վեր պատրաստած փառաւոր և հմտալից աշխատութիւնն, ԱՐԱՐԱՏ, կը հրատարակուի այս միջոցին որ հեղինակի յիշատակին հանդէսը կը կատարուի:

չինուած զանազան վիճակագրութիւններն ալ շատ հաճախական են այդ պատճառով: Իւրաքանչիւր ազգի կողմէն հանուած հաշիւները հակառակ ցեղերի թիւը չափազանց փոքր կը ներկայացունեն և փոխադարձապէս:

6. Արքեպիսկոպոս. — Ասոնք Կովկասի բնիկներն են որ 1864ին Շառիի նուաճումէն և իրենց լեռների ուսական գրաւումէն ետք, 700,000է աւելի թուով գաղթեցին Տաճկաստան: Բայց իրենց կէտն աւելին ոչնչացաւ սովէ, հիւանդութենէ և մահաւանդ գերեզմանութենէ, որովհետեւ իրենց հիւրընկալ ձեռք երկնցունեղ թիւրք կառավարութեան սղտունեայները այն տան գանձեր դիզեցին գեղանի շէրքէտուհիների անհամար աւարով: Առջինէն ետք, երկրորդ և գրեթէ նոյնչափ մեծ գաղթականութիւն մ'ալ հոսեց դէպի թիւրքիա: 1878ի պատերազմէն ետք, 78,000 անձ ալ եկան: Ասոնք գլխաւորապէս Փոքր Ասիայի և Վիլիկիայի գաւառները զետեղեցան, մանաւանդ Վիլիկիայի մէջ Հայ տարրը նըսեմացաւ Կովկասէն եկող անթիւ մահմետական գաղթականների բազմութեանը առջեւ: Այս ազգագրական երեւոյթը շարունակական է թիւրքիայի մէջ: Ռուսական գաւառներէ անդադար մահմետական հոսանք մը գէպի թիւրքիայի հարաւային երկրները կը թափի և թիւրքի-

ՊԵՐՏԱՆԻԱԻ ԻՇԽԱՆԵ Ի ՌՈՒՍԱՀԱՅԱՍՏԱՆ

Իտալիայի գահաժառանգ Վիլհելմ որ էմմանուէլ Իշխանին էջմածին այցելելը հրատարակուած ենք Արմենիայի 73րդ թուին մէջ, արտատպելով Պետերբուրգէն մայիս 6ին Կ. Պօլսի լրագրիներին տրուած համառօտ հեռագիրն:

Երէկ փոստով այստեղ ստացուած թիֆլիսի ԱՐԶԱՐԱՏ պատկերազարդ շաբաթաթերթին մէջ կը կարդանք հետեւեալ հեռագիրներն որ ապրիլ 22ին (մայիս 4) և 23ին (մայիս 5) Երևանէն և էջմածինէն ուղղակի դրուած են թիֆլիսի Հայոց լիշեալ լրագրին:

Երբեմն, 22 ապրիլի 5 ժ. 35ր. եր. Այսօր առաւօտեան ժամի իննին Նէպոլիսի արքայազն Վիլհելմ որ էմմանուէլ ժողովներով շքեղ զարդարուած վանքապատկան մակարիով Սեւանի միաբանների ղեկավարութեամբ և տեղական երաժշտութեան ուղեկցութեամբ ժամանեց Սեւանի լճի վանք: Այստեղ որբազան Սուքիտա եպիսկոպոսը, թարգման նկարիչ Սուրենեանցի միջոցաւ հոգեւոր դասի հետ միասին գի-

տէն ալ քրիստոնեայ տարրը դէպի Կովկաս կը դիմէ: Իւրաքանչիւր տարի միջին հաշուով 7000 հոգի կը գաղթեն Անդրկովկասէն ի թիւրքիա և կուգան լուծուիլ թիւրք ցեղին մէջ: Եթէ կարենայ թիւրք կառավարութիւնն այս ընթացքով դադար չարձակել իր համիլախական քաղաքականութիւն, Քիւրդ, Աէրքէս, Լազ, Արաք անուաններն պատմական տնտեսներ պիտի գառնան մի օր: Աէրքէսների գաղթականութիւնը ծնունդ տուած է այն բազմաթիւ աւազակախմբերի որոնք Կ. Պօլսի բերանէն մինչեւ Մուշ տարածուած են: Մեծ-Հայաստանի գաւառներին մէջ Աէրքէսներն քիչոր են, զի դեռ կը գէպկամակին ռուս սահմանադրուիների մօտիկ տեղերն հաստատուելու ատենցմէ 800 հոգիի չափ միայն հաստատուած են Մուշի և Վանի կողմեր: Աէրքէս գիւղացին աշխատատեղ, հնարիմաց և մաքրասէր է: Փոքր Ասիայի մէջ շատ տեղեր կարելի է հանդիպիլ անոնց գեղեցիկ գիւղերին որ հակապատկեր մը կը կազմեն շրջակայ թիւրք գիւղերի աղտոտութեանը:

7. Լազեր: — Մահմետականացած այս Վրացիներ Տրապիզոնի վիլայէթին մէջ կը բնակին և ամեն տարի կուգան Պարսկաստան եկող գաղթական Ապազաներով, Նորամիտ է Լազը: Պարսկաստան լեռանց գահավէժ զառիկներն վրայ ճարպի-

21 թուով. Լուր կը պարտի թէ զօր-
քերը ետ պիտի կանչուին Կրէտէնէն և
թէ վերջերս տրուած ֆէրմանը պիտի
փոփոխուի և Կրէտէնի մէջ պիտի վե-
րահաստատուի այն դրութիւնը զոր
կղզին ունէր ապստամբութենէն ա-
ռաջ :

—Հռովմ, 21 մայիս. Կը հաւաս-
տեն թէ Իշխան Պիլմարք Պապին ի-
մացուցեր է թէ գալ աշուն իրեն պի-
տի այցելէ :

—Սօֆիա 21 մայիս. Այսօր տեղի
ունեցաւ հաղարարեալ փանդիայի հար-
ցաքննութիւնը. ամբաստանեալ խոս-
տովանեցաւ թէ մտադիր էր մի պե-
տական հարուած առաջ բերել, բայց
վճռակի կերպով ուրացաւ Իշխանը ըս-
պաններու դիտաւորութիւնն ունենա-
լը և կամ թէ օտար կառավարութեան
մը հետ բանակցութեան մտած լինելը :

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ HISTOIRE D'ARMÉNIE ILLUSTRÉE

Un livre réclamé et attendu depuis long-
temps, j'ose le dire, c'est l'histoire de l'Ar-
ménie, d'un peuple qui remonte à la plus
haute antiquité et que l'Europe ne connaît
pas, malgré toutes les publications de
quelques orientalistes spéciaux.

On trouve bien quelques brochures écri-
tes par des savants, qui ont eu à cœur de
fouiller dans les documents relatifs à ce
grand peuple d'Arménie; des journaux et
relations de voyages ont bien dit quelques
mots sur les Arméniens et leur pays, mais
une histoire proprement dite de l'Arménie
manquait encore. Rév. P. Jacques D'Issa-
verdens, le savant Mekhithariste de Venise,
vient de combler cette lacune et de satis-
faire au désir non seulement des érudits et
des chercheurs, mais de tout le monde let-
tré, en écrivant cette histoire d'Arménie.

Pour que ce nouveau livre soit accueilli
avec plus d'empressement, il est illustré
de soixante-trois figures, hors texte, de
différents artistes célèbres. L'édition est du
format grand in-4°.

L'ouvrage entier, composé de 3 grands
volumes, se vend 100 francs aux bureaux
du journal l'Arménia, à Marseille. Franco
110 francs.

ARMENIA AND THE ARMENIANS

Being a sketch of its
Geography and Civil history

BY

R. Dr. ISSAVERDENS

Member of the Armenian Institution
and Academy of St. Lazaro
at Venice.

SECOND EDITION.
1878

Is to be sold in the Armenia's office. Price
5 francs and 50 centimes (4 sh. 5 pen),
free of postage.

Հետեւեալ գիրքերն կարելի է
ստանալ Արմենիայի խմբագրատունէն,
իբնեց առջեւ նշանակուած գիներով
և փոստի ծախքը խմբագրատունէն
վճարուելով :

Արժէքը կանխիկ չվճարուած գիրք
զրկուի :

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Մ. ՓՈՐՔՈՒԳԱԼԵԱՆ
Ա. ՀԱՅ ԴԻԹՅԱԶՆՈՒՅԻ ՄԸ (սպառած) :
Բ. ՀԱՅ ԳԻԻՂԱՅԻ (սպառած) :

Գ. ՍԱՂՄՈՍ ԻՍՐԱՅԷԼԻ (Հայաստանի
ազատութեան ցանկացող մի Հայի
մաղթանքներն և մտածումներն են
Սաղմոսի սփոյն գրուած) : 40 սանթիմ. :

Դ. ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՊՈՒԼՂԱՐԻՈՅ ԵՒ
ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՊՈՒԼՂԱՐ ԱՊՍԱՄ-
ԲԱՊԵՏԱՅ (Պուլղար ազգին իր ազա-
տութիւն ձեռք բերելու համար մէկ
գարէ ի վեր արած ջանքերի խիստ
հետաքրքրաշարժ նկարագրութիւնն
է) : 1 ֆր. 50 սանթիմ. :

Ե. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹՇՈՒԱՌՆԵՐԸ : —
(Հայաստանցիների թշուառութեան
գլխաւոր ազդեցութիւններն մին երկու պան-
դիստութիւնը մեր ազգային նոր-
ընտիր վիպասանի գրչին նիւթ եղած
է ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹՇՈՒԱՌՆԵՐԸ անուն
վէպին մէջ : Իրական կեանքէ առ-
նուած այդ վէպ որ մաս առ մաս
կը հրատարակուէր Արմենիայի մէջ, ա-
ռանձին տետրակով ևս հրատարակ-
ուած է այժմ և կը ծախուի Մեծ.
Հեղինակին Պարոն Մկրտիչ Թիւթիւն-
ճիէֆֆի մօտ, ինչպէս նաեւ Ար-
մենիայի խմբագրատունը) :

1 ֆր. 20 սանթիմ
Զ. ԳԱՄԱՌ ԳԱԹԻՊԱՆ—ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ
ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ յետ այբուբենի աւարտե-
լուն. (Մեծանուն Հայ բանաստեղծին
վերջերս գրած ազատաշունչ ընտիր
ոտանաւորներէն 3ը՝ որոնք իւր «Բա-
նաստեղծութիւններ»ի հաւաքածոյին
մէջ չեն գտնուիր, առանձին տեա-
րակով հրատարակուած են) : Այս
տետրակէ որի շահը բարեգործական
մի նպատակի յատկացած է, 50 հա-
տը մէկ անգամէն գնողին կը տրուի
50 հատը 2 ֆրանք 50 սանթիմի, որ
ըսել է հատը 5 սանթիմ կամ 10 փա-
րա թրքական :

Հատով կը ծախուի 0.10 սանթիմ. :

Հայոց Հայրենասիրական Միութեան
Ա. Հրատարակութիւն

ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՐԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ

«Հայրենասիրական Միութեան»
հրատարակած այս վարդապետարանի
մէջ համառօտ կերպով բացատրուած
է թէ իւրաքանչիւր հայրենասէր Հայ
ինչ իղձեր պէտք է ունենայ և ինչ
պարտքեր ունի կատարելու :

Դիւն է 20 սանթիմ և կը ծախուի
Արմենիայի խմբագրատունը : Մէկ ան-
գամէն 20 օրինակ գնողը կը վճարէ 3
ֆրանք և 50 սանթիմ միայն, փո-
խանակ 4 ֆրանքի : Փոստի ծախքը
կը վճարուի «Հայրենասիրական Միու-
թեան» կողմէն :

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Մ. ՓՈՐՔՈՒԳԱԼԵԱՆ

Ի

ՀԻՆՉԻ ՕՐԷՆՔԸ

ՏԱՃԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

(Պատկեր մօտիկ ապագայից)

ՊՐԵՑ Մ. Պ.

(Այս տետրակի մէջ ցոյց կը տրը-
տրուի թէ բռնաւորների և ազգա-
մասնիչ Հայերի դատաստանը ինչպէս

պէտք է տեսնուի այնպիսի երկրներ
մէջ ուր օրինաւոր և արդարադատ կա-
ռավարութիւն չկայ) :

Մէկ օրինակ գինն է 20 սանթիմ,
20 օրինակը 3 ֆրանք և 50 սանթիմ :
Փոստի ծախքը կը վճարուի Արմենիայի
խմբագրատունէն :

ԻՄ ՀԱՅՐԱՍՊԱՆ ԸՆԿԵՐԸ

(Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՅՈՑ ԿԵՆՔԷՆ ԱՌՆՈՒԱԾ
ՄԻ ԻՐԱԿԱՆ ՎԷՊ)

ՊՐԵՑ ԱՊՂԱՐԱՐԻՊ

Այս հետաքրքրաշարժ գրուած կը
ներկայացունէ ընտանեկան տխուր
պատկերներէ մին ուր կը տեսնուի թէ
անբարոյական մի հայր իւր ապական-
ուած վարքուբարքով որչա՞փ չարիք-
ների պատճառ դարձած է և վերջ ի
վերջոյ ինք ալ իւր որդու ձեռքով
սպաննուած և անհետացած է աշ-
խարհէ :

Կը ծախուի Արմենիայի խմբագ-
րատունը, գին 1 ֆրանք, փոստի
ծախքը խմբագրատունէն վճարուելով :

ԾԱԽՈՒ ԳԻՐՔԵՐ

—Գամառ. Գաթիպա. —ԲԱՆԱՍՏԵՂՄՈՒ-
ԹԻՒՆՆԵՐ. (Ազգային առաջնակարգ
բանաստեղծ Ռ. Պատկանեանցի ազա-
տաշունչ և հրահանգիչ բանաստեղ-
ծութիւններն կը պարունակէ. սկիզբն
գրուած է հեղինակին պատկերով) :

2 ֆրանք

—Գամառ. Գաթիպա. —ԱԶԱՏ ԵՐԳԵՐ
(Գամառ. Գաթիպայի «Բանաստեղծու-
թիւն»ներէն Ազատ Երգերի մասը ա-
ռանձին տետրակով տպագրուած) :

20 սանթիմ :

—Հ. Ղ. Ալիշան—Նշմարք եւ Նշարք
Հայաստանի Ա, Բ և Գ պարկերը (Հա-
յաստանի հետաքրքրական տեղերէն
և քաղաքներէն 36ին լուսանկար
պատկերները զետեղուած են Նշարքի
3 պարկերին մէջ, անոնցմէ իւրա-
քանչիւրին վրայ պատմական և աշ-
խարհագրական հմտակից տեղեկու-
թիւններով, աշխարհագր. լեզուով
գրուած վեր. Հ. Ղ. Ալիշանէն) : 3
պարկերն միասին 26 ֆր. և 50 սանթիմ. :

—Հ. Ղ. Մ. Ալիշան—Հայկական աշ-
խարհագրութիւն (1881ին Վենետիկ
գումարուած Աշխարհագրական Հա-
մադգային Ժողովին մէջ Հայաստանի
աշխարհագրութեան նկատմամբ Հ.
Ղ. Ալիշանի կարգացած ընդարձակ և
հմտակից ճառին թարգմանութիւնն է
հայերէն աշխարհագր. լեզուով) : 65
սանթիմ :

—Խրիմեան Հայրիկ. —ՎԱՆԳՈՅԺ (Ա-
մեն. Խրիմեան Սրբազանի գրած սրբ-
տաշարժ, խրատական և ազատաշունչ
տետրակը 1876ի Վանի հրդեհին նը-
կատմամբ) : 70 սանթիմ :

—Հ. Մ. Բազումի—Աշխարհագրութիւն
Հին եւ Նոր Հայաստանեայց — (Աշխար-
հագր. լեզուով գրուած և 298 ե-
րաներէ բաղկացած այս աշխարհա-
գրութիւն՝ համառօտ և ամփոփ կեր-
պով տեղեկութիւններ կուտայ Նոր
Հայաստանի և առաւելապէս Հին
Հայաստանի վրայ որ շատ հարկաւոր
է Հայոց անցեալ պատմութեան ծա-
նօթանալ ուղղութիւն) : 2 ֆր. 50 սանթիմ. :

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԳ.

ՊՐՆ. ՅԱԿՈԲ ԳԱՐԱԹԷՔԷԱՆ պա-
տիւ ունի ծանուցանել թէ հակառակ
իրեն դէմ եղած չարախօսութիւննե-
րուն այս ու այն անձանց կողմէ, կա-
տարեւապէս կը վայելէ տեղիս պատ-
ուաւոր անձանց վստահութիւնը և ա-
մեն կարգի ճանբորդաց բոլոր համա-
կրութիւնը որոց ծառայած է և կը
ծառայէ աւելի քան երեք տարիներէ
ի վեր, որոյ միջոցին իւրացուցած է
այն փորձառութիւնը որ յայժմ կարե-
ւոր է ճանբորդաց պէտքերը գոհա-
ցունելու մասին :

Պրն. Յակոբ Գարաթէքէան իրեն
օգնական ունի Պրն. Ռուբէն Յակոբ-
եան երիտասարդը, որ տարիէ մի
վեր իր քով կը ծառայէ արդէն. ա-
մեն չոգենաւ հանդիպելուն պատրաստ
է միշտ առաջնորդելու իրեն ճանբորդ-
ները :

Այս առթիւ կը խնդրէ իւր պար-
տականերէն որք յԱմերիկա, մաս
առ մաս ուղարկել բարեհաճին դիւ-
րացունելու համար հայ ճանբորդաց
երթեւեկութիւնը :

—Կը խոստանա, նաեւ հրատարա-
կութեան յանձնել պարբերաբար հայ
պանդուխտներու մէկ վիճակագրական
ցուցակը, անոնց բերած և տանելիք
չոգենաներուն անուններովը մէկտեղ :

KAISER & CHOMET

ՀԱՅՈՒՍՏԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ
11, Rue Paradis
MARSEILLE

Այս տուն որ լաւ ծանօթ է տեղիս
Հայերին, կը յանձնարարենք իր ընտիր
կերպաների, չքեղ ձեւի և խնամով
կարուածքին համար :

Չափաւոր գիններ :

ՏԵՐԱՐ ՄՕՐՍ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍԵՂԱՆԱՌՔ
426 Միլի, Փլէյնթ փողոցի անկիւնը
ՈՒՍՔՐԸ (Worcester Mass.
U. S. America)

Սայն գրամատան գիմով Հայեր՝ Կ.
Պօլոյ և Բարբերդի մէջ անդ զիական և
գաղղիական սովորով վճարելի վրիտա-
նակազ իր կրնան ստանալ յոյժ շահաւոր
պայմաններով :

Փորձեցէք և դո՛հ պիտի ըլլաք :

ՀԱՅ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԿԵՐԸ

1878ին Պէրլին գնացած Հայ պատ-
ուիրակութեան պատկերը՝ գեղեցիկ
թղթի վրայ առնուած և պատուի-
րակներին անուններն հայերէն և ֆր-
րանսերէն տառերով միանգամայն տր-
պագրուած, կը ծախուի Արմենիայի
խմբագրատունը, Գինն է 1 ֆրանք,
փոստի ծախքն խմբագրատունէն վը-
ճարուելով :

ՏԵՐԱՐ—ԽՐԱՐԻՐ
Մ. ՓՈՐՔՈՒԳԱԼԵԱՆ
Le Gérant : FELIX ENFANTIN.

ՄԱՐՍԵՅԼ
Հայերէն տպարան Մ. Փորթուգալեանի
Marseille. — Imprimerie du Midi, M. SCHICKLER
rue Vacon 50.